

Valvontatoimen jaosto

12.11.2020

Aika 29.9.2020 klo 12:00 – 13:45

Paikka Skype-kokous

Läsnä	Kerttula Tuiri (pj)	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
	Ala-Hiiri Juha	Teknisen Kaupan Liitto ry
	Berlin Titta	Maa- ja metsätalousministeriö
	Bertell Sanna-Maria	Elinkeinoelämän keskusliitto EK
	Karhu Nelli	Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
	Kuokkanen Milla	Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
	Lankinen Pirje	Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
	Martinkauppi Kirsi	Ympäristöministeriö
	Neffling Jonna	Tulli
	Orreveläinen Pasi	Säteilyturvakeskus
	Ropponen Jukka	Tuote- ja palvelukaupan yhdistys ETU ry
	Sahlberg Sari	Suomen standardoimisliitto SFS ry
	Söderström Merja	Päivittäistavarakauppa PTY
	Toppari Suvi	Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
	Torniainen Merja	Ruokavirasto
	Tiuttu Emilia	Työ- ja elinkeinoministeriö
	Santasalo Kati (siht.)	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Esittelijät	Tuhkunen Sari	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
	Seppänen Saana	Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.00.

2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin kokouksen 2.6. pöytäkirja.

5. Tilannekatsaus markkina- ja valvonta-asetuksen täytäntöönpanosta

Emilia Tiuttu työ- ja elinkeinoministeriöstä esitteli markkina- ja valvonta-asetuksen (EU) 2019/1020 täytäntöönpanon tilannekatsauksen. Asetuksesta johtuu muutostarpeita

nykyiseen markkinavalvontalakiin ja sektorikohtaisiin tuotelakeihin. Muutokset tehdään vaiheittain ja ensimmäiseksi tehdään muutokset, joilla on budjettilakivaikutuksia. Muutokset on oltava voimassa kesään 2021 mennessä.

Hallituksen esitys koskee lähtökohtaisesti yhteyspisteitä. Lausuntokierroksella saatujen lausuntojen perusteella esitystä siitä, että yhteyspisteet (Single Liaison Office SLO ja Product Contact Point PCP) siirretään Tukesin yhteyteen, pidettiin kannatettavana. Huomioita kiinnitettiin esityksessä siihen, että resurssit on oltava riittävät ja kansallisen yhteyspisteen tulisi toimia riippumattomana suhteessa Tukesin tehtäviin.

Muiden muutosten osalta hallituksen esitys on valmisteilla TEM:össä. Tuotelakien muutostarpeita valmistellaan eri hallinnonaloilla sektorikohtaisesti. Tavoitteena on, että uusi markkinavalvontalaki palvelisi laajasti eri tuotesektoreita ja saadaan yhdenmukaistettua sääntelyä.

Tuiri Kerttula kertoi asetukseen liittyvän yhteyspisteen perustamisesta. Kansallinen yhteyspiste (SLO) aloittaa toimintansa 1.1.2021. EU:n komissio perustaa markkinavalvontaviranomaisille verkoston (European Union Product Compliance Network, EUPCN), jossa mm. jaetaan hyviä käytäntöjä sekä keskustellaan markkinavalvonnan resursseista ja ICSMS:n kehittämisestä. SLO mm. koordinoi mv-viranomaisten ja Tullin yhteistyötä kansallisesti sekä muodostaa ja vie jäsenvaltion kantoja verkostoon. SLO on uusi organisaatio, ja SLO:n organisoinnin vetäjän haku on juuri kesken.

Myös tuoteyhteyspiste (PCP) siirretään muutosten yhteydessä TEM:östä Tukeisiin. Kokouksen aikana YM:n edustaja kertoi, että on myös aikomus siirtää rakennustuoteyhteyspiste YM:stä Tukeisiin.

Yhteistyön tehostamiseksi pyritään hyödyntämään digitalisointia. Tukes suunnittelee sähköisen markkinavalvonta-alustan rakentamista, joka korvaisi Tukesin oman valvontajärjestelmän ja joka voisi vastata myös esim. kansallisen koordinoinnin tarpeisiin.

6. SCIP-tietokanta ja esineiden toimittajien ilmoitusvelvoite

Sari Tuhkunen esitteli SCIP-tietokantaa, johon toimittajien on ilmoitettava tuotteesta tai esineestä, kun tuotteessa tai esineessä on erityistä huolta aiheuttavaa ainetta (SVHC) yli 0,1 painoprosenttia. Tietokantaan ilmoittamisvelvollisuus alkaa 5.1.2021. Taustalla on jätepuitedirektiivin vaatimukset, Suomessa vaatimus toimeenpannaan kemikaalilailla. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia esineiden toimittajia ja koko toimitusketjua. Velvoite ei koske vähittäiskauppiaita. Esitetyt diat ovat pöytäkirjan liitteenä.

7. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal) ja rakentamisen tulevaisuus

Euroopan komissio julkaisi vuona 2019 suunnitelman Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta eli Green Dealista. Se on uusi kasvuohjelma, jonka tavoitteena on saada Euroopasta ensimmäinen hiilineutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä. Ohjelma asettaa toimia laajasti eri aloille, erityisesti liikenne-, energia-, maatalous- ja rakennusaloille sekä teräs-, sementti-, tekstiili- ja kemianteollisuuden ja tieto- ja viestintäteknologia-aloille.

Suomessa ohjelmasta on laadittu oma konkreettisempi ja kunnianhimoisempi ohjelma, jonka mukaan Suomi olisi kiertotalouden kärkimaa 2025 ja hiilineutraali 2035 mennessä. Juha Ala-Hiiri esitteli hiilineutraalien sekä vähäpäästöisten työkoneiden ja työmaiden kehitystyötä Suomessa kansallisen ohjelman näkökulmasta. Kehitystyötä on aiheen tiimoilta tehty jo ennen ohjelmaa. Esitetyt diat ovat pöytäkirjan liitteenä.

8. Tietoturvamerkkin käyttöönnoton kokemukset

Saana Seppänen kertoi kokemuksia Traficomissa lanseeratun Tietoturvamerkkin käyttöönotosta. Tietoturvamerkkin tavoitteena on edistää kuluttajien tietoturvatietoisuutta. Merkin vaatimukset perustuvat ETSIn standardiin 303645, joka on ensimmäinen virallinen standardi, joka määrittelee määrittämiä kuluttajatuotteelle. Kyberturvallisuuskeskus on määrittänyt tietoturvavaatimukset, jotka tuotteen tulee täyttää. Vaatimusten läpäisyn tarkastaa kolmannen osapuolen tietoturvayritys, jonka jälkeen Kyberturvallisuuskeskuksen asiantuntijat arvioivat tulokset ja myöntävät merkin. Myös yrityksen taustahistoria on oltava kunnossa, että merkki voidaan myöntää. Tietoturvamerkki on myönnetty nyt 5 tuotteelle, joista 1 on sovellus. Syksyllä 2020 merkin osalta tehdään viestintäkampanja. Merkki on herättänyt kiinnostusta myös kansainvälisten toimijoiden keskuudessa ja merkille on julkaistu myös englanninkieliset verkkosivut. Yrityksiltä saadun palautteen mukaan merkin vaatimukset on hyvin valittu, ja ne ovat olleet oikean tasoisia (merkin saaminen ei ole automaatio, vaikka vaatimuksia ei ole koettu liian tiukoiksi). Yrityspuolella myös B2B-sektorilla on ollut kiinnostusta merkkiin. Myös kuluttajien tietoisuus tietoturvasta on lisääntynyt jatkuvasti. Esitetyt diat ovat pöytäkirjan liitteenä

9. Muut asiat

Tukes on aloittanut kehitystyön Vaaralliset tuotteet -alustalle, joka korvaisi nykyisen Tukesin markkinavalvontarekisteri Marekin julkisen puolen. Tukes on ehdottanut, että ko. alustalle voisi yhdistää tietoja useamman tuotesektorin tuotteista. Asian tiimoilta on pidetty keskustelutilaisuus sekä markkinavalvontaviranomaisille että muille sidosryhmille. Markkinavalvontaviranomaisten osalta alustavaa kiinnostusta on esittänyt Traficomien tieliikennepuoli, Säteilyturvakeskus, STM:n työ- ja tasa-arvo-osasto, SYKE ja Tulli. Kaupan edustajien tilaisuudessa esitettiin toive, että eri viranomaiset olisivat laajasti mukana alustassa. Tällä hetkellä on vaikea välillä löytää tietoja tuotteista, koska niitä ei joko julkaista tai tiedot sijaitsevat monessa paikassa.

10. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous on 3.12. kello 13-15.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 13.45.

Kati Santasalo

V-jaoston sihteeri

Liitteet	1. Markkinaevalvonta-asetuksen (EU) 2019/1020 täytäntöönpano, Emilia Tiuttu 2. SCIP-tietokanta, Sari Tuhkunen 3. Green Deal, Juha Ala-Hiiri 4. Tietoturvamerkki, Saana Seppänen
Jakelu	Valvontatoimen jaoston jäsenet
Tiedoksi	Vaatimustenarvointiasiajn neuvottelukunnan jäsenet ja sihteeristö